

PILIEČIŲ MOKSLO CENTRO BENDRUOMENĖS ELGESIO KODEKSAS

A. TIKSLAS

Vilnius Tech Piliečių mokslo centras organizuoja bei skatina renginius, skirtus susipažinti su atvirojo ir piliečių mokslo praktika, ja dalytis ir diskutuoti. Profesiniai mainai atvirojo ir piliečių mokslo temomis yra pagrindinis šios bendruomenės tikslas.

Vilnius Tech Piliečių mokslo centro bendruomenėje sveikiname atvirumą, skaidrumą, dalijimąsi patirtimi ir bendrakūrą. Tai reiškia, kad laukiame įvairių suinteresuotų šalių nuomonių ir laisvų diskusijų. Šio elgesio kodekso tikslas - apibrėžti sąlygas, kurios leistų įvairioms visuomenės grupėms bendradarbiauti gerbiant vieni kitus. Tam reikalingas visų bendruomenės narių įsitraukimas bei pastangos. Kiekvieno nuomonė yra laukiama, jei ji ir jos raiška atitinka šiame elgesio kodekse išdėstytus principus.

B. TAIKymo SRITYS

Šis Elgesio kodeksas taikomas tiek centro erdvėse (internete ir fizinėse universiteto patalpose), tiek viešose erdvėse, kai asmuo atstovauja centrui ar jo bendruomenei. Atstovavimo centrui ar bendruomenei pavyzdžiai: naudojimasis oficialiu projekto el. pašto adresu, pranešimai oficialiuose socialinės medijos paskyrose arba pristatymai renginiuose, konferencijose, seminaruose.

C. VEIKLOS PRINCIPAI

Piliečių mokslo centras yra platforma paremta principu "iš apačios į viršų" (angl. bottom-up), kurioje tyrėjai, piliečiai, politikos formuotojai ir kiti suinteresuotieji keičiasi žiniomis ir praktine patirtimi. Piliečių mokslo centras buria bendruomenę, kurioje įvairios patirties suinteresuotieji bendradarbiauja siekdami vieno tikslo: plėsti žinias per visuomenės narių, jų labui ir kartu su jais atliekamus mokslinius tyrimus ir stebėseną. Todėl centro veikla yra įtrauki:

1. Mokslininkai ir piliečiai yra pagrindinė centro auditorija, tačiau politikos formuotojai, verslo, NVO atstovai ir kiti, kurie domisi (vykdo) mokslinius tyrimus, taip pat kviečiami prisijungti prie bendruomenės;
2. Norint tapti bendruomenės nariu, nereikia jokių išankstinių žinių. Taip pat iš narių nereikalaujama įsipareigoti dalyvauti atvirojo ir piliečių mokslo iniciatyvose.

Pagrindinis šio elgesio kodekso principas yra pagarba. Kiekvienas bendruomenės narys turi jaustis saugus ir laukiamas. Šios bendruomenės nagrinėjamos temos gali kelti diskusijas ir net stiprius nesutarimus. Mes tai laikome privalumu - mūsų aiški misija yra sukurti tokią erdvę, kad tokios diskusijos galėtų vykti. Atminkite, kad kartais nesutarimai ir nuomonių skirtumai yra neišvengiami, todėl bendraudami stenkitės būti konstruktyvūs ir orientuoti į sprendimus. Toliau šiame skyriuje pateikiamas pageidaujamas ir nerekomenduojamas elgesys kartu su būdais, kaip reaguoti į nepriimtinius bendruomenės narių veiksmus.

D. PAGEIDAUJAMAS ELGESYS

Toliau aptariamas elgesys yra skatinamas piliečių mokslo centro bendruomenės veikloje:

- ⊕ Su visais dalyviais elgiamasi pagarbiai ir dėmesingai, vertinant požiūrių ir nuomonių įvairovę.
- ⊕ Atvirai ir apgalvotai bendraukite su kitais ir atsižvelkite į nuomonių ir požiūrių, kurie skiriasi nuo jūsų, gausą.
- ⊕ Pagarbiai ir apgalvotai kritikuokite idėjas.
- ⊕ Vartokite įvardžius, kuriuos žmonės patys nurodė.
- ⊕ Prašykite leidimo fotografuoti kitus ir skelbti nuotraukas socialiniuose tinkluose.
- ⊕ Kalbėkite remdamiesi savo unikalia patirtimi. Nekalbėkite už kitus.
- ⊕ Sustokite, išklauskite ir paprašykite paaiškinimo, jei kas nors mano, kad jūsų elgesys ar pasisakymas pažeidžia Elgesio kodeksą.
- ⊕ Kalbėdami apie savo kompetencijos sritį, vartokite prieinamą kalbą. Jei kiti grupės nariai atrodo sutrikę, sulėtinkite tempą, sustokite ir paprašykite pasisakyti.
- ⊕ Suteikite galimybę kalbėti visiems, pertraukite tik tada, kai tai būtina, pavyzdžiui, jei reikia atnaujinti laiką.

E. NEPRIIMTINAS ELGESYS

Žemiau išvardintas elgesys yra draudžiamas piliečių mokslo centro bendruomenės veikloje:

- ✘ Diskriminacija dėl lyties ar lytinės tapatybės, seksualinės orientacijos, amžiaus, negalios, fizinės išvaizdos, kūno dydžio, rasės, religijos, tautybės ar kultūros.
- ✘ Priekabiavimas, įskaitant bet kokį žodinį, rašytinį ar fizinį elgesį, kuriuo kitam dalyviui grasinama ar ji/jis gąsdinama(s).
- ✘ Kultūriškai jautrių duomenų, vaizdų, vietovių ar kitos informacijos atskleidimas, kai negavote aiškaus sutikimo tai naudoti, pvz., nuotraukų ar pasakojimų pristatymuose.
- ✘ Bet koks tikras ar numanomas grasinimas fiziškai susidoroti.
- ✘ Fizinio kontakto inicijavimas ar imitavimas be sutikimo, net jei tai atrodo normalu.
- ✘ Kitų asmenų nuotraukų įkėlimas internete be jų sutikimo.
- ✘ Nepagarbus pristatymo ar diskusijos trikdymas.
- ✘ Bet kokio pirmiau minėto elgesio propagavimas ar skatinimas.
- ✘ Melagingas pranešimas apie priekabiavimą ar kitą nepriimtina elgesį. Kritiškas įsitikinimų ir požiūrių nagrinėjimas savaime nereiškia priešiško elgesio ar priekabiavimo.

F. NEPRIIMTINO ELGESIO PASEKMĖS

Tikimasi, kad kiekvienas, kurio prašoma nutraukti nepriimtina elgesį, nedelsdamas tą padarys. Išnagrinėjus aplinkybes, galimos tokios elgesio kodekso pažeidimo pasekmės: (1) prašymas palikti (internetinius) renginius negrąžinant pinigų; (2) draudimas dalyvauti būsimuose centro susitikimuose ir internetinėse erdvėse; (3) nesvarstoma galimybė dirbti centro valdybose ar komitetuose.

G. REAGAVIMAS Į NEPRIIMTINĄ ELGESĮ

Pasisakykite. Jei tapote nepriimtino elgesio taikiniu ar liudininku ir neturite pagrindo baimintis dėl savo ar kitų asmenų saugumo, ramiai ir dalykiškai, neaštrindami problemos, pasakykite apie tokį elgesį. Kartais žmonės nesuvokia savo poveikio kitiems ir jiems reikia padėti išmokti geresnių bendravimo būdų.

Praneškite. Jei kas nors verčia jus ar kitus jaustis nesaugiai ar nepatogiai arba jei manote, kad egzistuoja priekabiavimo problema, kuo skubiau praneškite apie tai šio Elgesio kodekso vykdytojai, Piliečių mokslo centro vadovei, Monikai Mačiulienei el. paštu monika.maciuliene@vilniustech.lt. Skundo adresatas nedalyvaus nagrinėjant ar sprendžiant incidentą. Kiekvienas pranešimas apie Elgesio kodekso pažeidimą bus vertinamas rimtai ir rūpestingai.

Jei vyksta kritinė situacija ir gresia neišvengiama žala, nedelsdami kreipkitės į policiją arba kitas teisėsaugos institucijas.

H. CENTRŲ VADOVŲ ATSAKOMYBĖ

Piliečių mokslo centro vadovai yra atsakingi už priimtino elgesio standartų išaiškinimą ir, reaguodami į bet kokius nepriimtino elgesio atvejus, turi imtis tinkamų ir teisingų korekcinį veiksmų. Vadovai turi teisę ir atsakomybę šalinti, redaguoti arba atmesti komentarus, įsipareigojimus, klausimus ir kitą turinį, nesuderintą su šiuo elgesio kodeksu, arba laikinai ar visam laikui uždrausti bet kuriam prisidėjusiam asmeniui dalyvauti dėl kitokio elgesio, kuris, jų nuomone, yra netinkamas, grėsmingas, įžeidžiantis ar žalingas.

NUORODOS

Šis Elgesio kodeksas buvo parengtas remiantis šiais šaltiniais: The Open Science Community Delft (OSCD) elgesio kodeksas, Community Covenant v1.0, The European Code of Conduct for Research Integrity, eu-citizen.science elgesio kodeksas.

